

TOP 10 STATIONS

IN TOTAAL ZIJN ER ONGEVEER 400 SPOORWEGSTATIONS IN NEDERLAND. ZE STAAN DIT JAAR VOLOP IN DE BELANGSTELLING. DE GROTE SLEUTELPROJECTEN TREKKEN DAARBIJ VEEL AANDACHT. HET ZIJN MAGNEETPUNTEN IN DE STAD EN ZE WORDEN INGEZET VOOR CITY-MARKETING. WAT ZIJN DE OVEREENKOMSTEN EN DE VERSCHILLEN? IS ER SPRAKE VAN EEN EIGENTIJD IDIOOM IN DEZE REISKATHEDRALEN VAN DE VROEG 21STE EEUW? EN HOE DOEN WE HET IN VERGELIJKING MET ONZE BUREN IN EUROPA – OF ZELFS DAARBUITEN: OORDEEL ZELF.

01 GUANGZHOU - SOUTH

Architect TFP Farrells

Bigness: een van de vier grootste transport hubs voor treinverkeer in China en is geopend in 2012. Met haar oppervlak van 486.000 vierkante meter, vijf verdiepingen, waarvan twee ondergronds is dit het grootste station in Guangzhou. Op dit moment vertrekken en arriveren er alleen hogesnelheidstreinen. De 1^e verdieping voorziet in een ontvangthal inclusief immigratiedienst en de verbindingshal met het vliegveld. Op de 2^e verdieping liggen de VIP-lounges nabij de treinperrons. De wachthal op de 3^e verdieping heeft een wachthal van ruim 70.000 m² en winkels. Een kaartje kopen kan aan een van de 36 balies of 28 kaartautomaten.

02 BERLIJN LEHRTER BAHNHOF

Architect: Von Gerkan

Space: magnifiek zijn de zichtlijnen door de vides over vier lagen. Ruimtelijk zijn alle niveaus met elkaar verbonden, met als resultaat een hemelse Piranesiaanse ruimte. Daglicht dringt via de glaskap zelfs door tot in de ondergrondse lagen van de U-bahn. Spectaculair zijn de ranke, ragfijne stalen kolommen over ruim drie etages met daar bovenop de luchtbruggen waar complete treinen op rijden.

03 AVIGNON

Architect: AREP

Poetry: de elegante gebogen vorm volgt de curve van het spoor en creëert een schijnbaar oneindige ruimte. Het directe felle zonlicht vanuit het zuiden wordt door de dichte schil tegen-gehouden en grafisch zichtbaar door een strenge ritmiek van openingen. De gebogen glazen contravorm laat het zachtere noorderlicht binnen in het interieur. Laaggelegen, koel in de schaduw zijn service en winkels gesitueerd.

04 ANTWERPEN CENTRAAL

Architect: Jacques Voncke

Past & present: de historische overkapping van staal en glas van het majestueuze kopstation is gehandhaafd bij een volledige make-over van het station. De doorgaande hogesnelheidslijn is niet via een by-pass omgeleid, maar op niveau -2 pal onder het station aangelegd. Het inefficiënte systeem van het kopstation is zo verknoot met de doorgaande lijnen en binnen een contrastrijk ensemble overtuigend binnen een schema gebracht.

05 LUIK-GUILLEMINS

Architect: Calatrava

Splendid insanity: een tempel voor Hermes, god van reizigers en geboefte. Een even simpele als waanzinnige verdeelsleutel ligt ten grondslag aan deze groteske zeepbel. Daar waar Vlamingen een budget spenderen aan het bovengenoemde vernuft van Antwerpen CS dient een minimaal gelijkwaardig budget uitgegeven te worden in Wallonië. Luik viel deze eer ten deel en Calatrava mocht zijn kunsten vertonen in een tempel van verkwisting, een zeepbel van oud denken...

06 AMSTERDAM BIJLMERSTATION

Architect: Grimshaw i.s.m. Arcadis

Wellness: met een warme gloed ontvangt de houten baldakijn haar reizigers – een onverwacht comfort achter de wat kille exterieure verschijning. De perrons zijn vrijwel kolomvrij doordat de kolommen in de vides ertussen zijn geplaatst. Met het hooggelegen spoor is het maaiveld vrij gehouden voor met een passage onderdoor. Helaas is de 'Champs Elisees' van de Arena Boulevard nooit werkelijk tot leven gekomen. (Fotografie: Gerlo Beernink)

06

07 AMSTERDAM SLOTERDIJK (KAP HEMBOOG)

Architect: studioSK, Movares

Transparency: deze kap roept qua elegantie en transparantie herinneringen op aan het kasgebouw van John Paxton in Kew Gardens. De verfijning is het resultaat van een ideale samenwerking tussen architect en constructeur. De glazen rups volgt het alignment van het spoor met een soepele curve. De kap is het prototype dat de mogelijkheden van koud gebogen glas bij uitstek illustreert. (Fotografie: Jan Schot)

07

08 ARNHEM CS

Architect: UNStudio

Design: onder druk wordt alles vloeibaar. Design als pressiemiddel met een resultaat waarbij alles vloeïend in elkaar over loopt. Het wachten is op het pièce de résistance, het stationsgebouw die de bekroning zal vormen op dit Gesamtkunstwerk. De lichte kleurstelling die bij de overkapping inmiddels kwetsbaar blijkt, roept de vraag op naar de houdbaarheidsdatum / duurzaamheid van design.

08

09 DEN HAAG CS

Architect: Benthem Crouwel Architecten

Parapluie: een ademende glazen schubbenhuid die zelfdenkend is; bijna Buckminster Fullers droom. Er wordt een perfect klimaat gecreëerd in een overtuigende mix van zonlicht, een frisse bries en bescherming tegen neerslag. De vertakkende parapluie kolommen houden de ruimte in de hal vrijwel vrij van constructie. De grootste winst in deze cosmetische make-over is de ruimtelijke eenheid van het OV-knooppunt met de modaliteiten onder een dak en de trams zichtbaar op de ere-loge. (Afb. bron: Benthem Crouwel Architecten)

09

10 ROTTERDAM CS (SPORENKAP)

Architect: Benthem Crouwel Architecten

Lightness of being: In contrast met de wat duistere nieuwe ontvangsthallen staat deze parel te schitteren in het daglicht. De sublieme eenvoud en helderheid van de constructie overtuigt meteen. De zeer riante overspanningen van de staalconstructie versterkt de richting van de sporen. De lichte houten dwarsbalken vallen visueel bijna weg en reflecteren het zonlicht. Voor de kenner is in de stalen liggers een link te leggen met de constructie van de brug Hollandsch Diep van dezelfde architecten. (Fotografie: Jannes Linders)

10

PAUL VAN DER REE is met ruim 20 jaar ervaring een van de gezichtsbepalende architecten van studioSK, Movares. Met een kern van 8 architecten werkte studioSK alleen al sinds het jaar 2000 aan een veertigtal stationslocaties. Paul heeft zelf stations gerealiseerd of in aanbouw in vrijwel alle grote steden, zoals Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Maar juist ook in kleinere gemeenten werkt hij met een zelfde enthousiasme en ambitie aan projecten, waaronder stations en fietsgebouwen in o.a. Apeldoorn, Helmond, Hengelo, Nijmegen, Westervoort en Zwolle. Ontwerpen van infrastructuur is een van zijn specialiteiten; bekend is Paul van diverse brugontwerpen. Een klassieker in zijn oeuvre is de hefbrug over de Oude Maas in Dordrecht. Dit project werd in 1995 onder andere bekroond met de Europese Staalprijs en prijkt tevens in miniatuur in Madurodam. Daarnaast is Paul ruim 10 jaar docent geweest aan diverse architectuuropleidingen.